

Erdal Atabek

*Hayvanlar
Bize
Ne
Öğretir?*

KITAPSAATI
YAYINLARI

Hayvanlar Bize Ne Öğretir?

Genel Yayın Nu.:14

ISBN:

1. Basım, Eylül 2017

EFLATUN Basım Dağıtım Yayıncılık Danışmanlık Yatırım ve Tic. Ltd. Şti.©2017

Bu kitabın tüm hakları saklıdır.
Herhangi bir şekil ya da yöntemle çoğaltılamaz.

Sertifika Nu.: 12131

Son Okuma: Gözde Yılmaz

Tasarım: Sıla Koçoğlu

Resimleyen: Bülent Karaköse

Baskı ve Cilt: Sözkese Matbaacılık San. Tic. Ltd. Şti.

Tel: (+90) 312 229 99 28

Sertifika Nu.: 13268

KİTAPSAATİ YAYINLARI

EFLATUN Basım Dağıtım Yayıncılık Danışmanlık Yatırım ve Tic. Ltd. Şti.

Bağcılar Mahallesi Şemsettin Günaltay Caddesi

283. Sokak 9/7 Çankaya/Ankara, Türkiye

Tel : (+90) 312 442 52 10

GSM: (+90) 541 232 00 96

Faks: (+90) 312 442 52 12

www.kitapsaati.com.tr

Bu kitabı SOKAK HAYVANLARI'na ithaf ediyorum.

Sokak köpekleri,
sokak kedileri,
yaşamları için mücadele edenlere
ve onları sevgiyle destekleyen insan dostlarına adıyorum.

Teşekkür

Bu kitabın oluşmasına pek çok hayvansever destek oldu.
Kediseverler, çevremi kuşattı.
Gino'nun annesi başımın etini yedi.
Kedisever editörüm, bu kitabı basmayı istedi.
Köpeksever redaktörüm, başından sonuna kadar emek verdi.
Beraber yaşadığımız hayvanlarım, en büyük teşekkürü hak etti.
Kanaryalar, Osman ve Ayşe; on beş yıllık hayat arkadaşımız,
Gino; dostlarımız, Kiki, Binnaz, Lili, Tarçın.
Hepsine sonsuz teşekkür borçluyum.
İyi ki doğamız var.
Hayvanlarımız, ağaçlarımız, çiçeklerimiz var.
Güneşimiz, ırmaklarımız, denizlerimiz var.
Yağmuruyla, çamuruyla, sabahıyla, akşamıyla dünyamız var.

Teşekkür ediyorum.
Hepsine.
Hepinize.

Erdal Atabek

Önsöz

Hayvanlar, tarih boyunca insanlarla iç içe yaşamış. Köpekler, insanların bekçileri olmuş. Kediler, Mısır'da tanrı olarak kabul edilmiş. Atlar, yük taşımış. İnekler, koyunlar insanları beslemiş. Şövalyeler atlara binmiş. Kuşlar, insanlara özgürlüğü düşündürmüş. Bu arada, hayvanlar birçok şeyi de öğretmiş; köpeğin sadakati, eşeğin sabrı, atın dostluğu, tilkinin kurnazlığı insanların hep dikkatini çekmiş.

Hayvanlar bundan ötesini de öğretir. Bugün, hayatımızı sorgulamak her zamankinden daha önemli.

Nasıl yaşıyoruz?

Neden böyle yaşıyoruz?

Dönüp hayvanlara bakınca neler görüyoruz?

Görelim, düşünelim, anlamaya çalışalım. Eğer "insan bil-inçtir" diyorsak, hayvanlara dikkatle bakalım. Hayvanlar bize ne öğretiyor? Bu kitapta bu sorunun yanıtını aradım.

Buldum mu, bulmadım mı?

Karar sizin sevgili okurlarım.

Karar, her zaman sizin...

Hayvanlarda Bilinç Var mı?

Bilincin üç aşaması vardır:

- ◆ Algısal bilinç: Algılanan uyarıları fark etmek.
- ◆ Duygusal bilinç: Algılanıp fark edilen uyarılara karşı gelişen duygusal yanıt.
- ◆ Düşünsel bilinç: Algı ve duygu ile fark edilen uyarıları, geçmişle yetinmeyip geleceğin projelerine taşımak.

Bunlar evrimsel gelişimde doğanın, “canlının hayatta kalma amacı” için kazandırdığı yaşam becerileridir. Hayvan, algısal ve duygusal bilince sahiptir. Bir köpek, gördüğü ve kokusunu aldığı canlıyı fark eder ve dost mu, düşman mı olduğuna karar verir. Bu kararı da unutmaz; ama bundan sonraki davranışları şartlı refleks

ile belirlenir. Düşünsel bilinci yoktur. Bu nedenle de şartlı refleks, bilinçdışı davranışların hareket noktası olur. Şartlı refleks ise bilinçli bir zihinsel işlem değildir. “Hayvan, düşünsel bilinç sahibidir.” diyemiyoruz, çünkü buna ilişkin belirtileri hayvanda göremiyoruz.

Çocuklarımıza Koyduğumuz İsimler mi?

Peki insanlar, çocuklarına hangi hayvanların adlarını koyar bir de buna bakalım mı?

Çocuk İsimlerinde Hayvanlar

Erkek çocuklarına konan adlara bakınız:

Aslan: Yırtıcı hayvan

Kartal: Yırtıcı kuş

Doğan: Yırtıcı kuş

Şahin: Yırtıcı kuş

Hiç biri insanın işine yaramayan yırtıcı hayvanlar.

Alay konusu yapılan hayvan adları:

Eşek: Hakaret anlamında

İnek: Çalışkan öğrenciyle alay etmekte

Koyun: Aşağılama anlamında

Keçi: İnatçılığı için

Hepsi de, insanların yararlandığı hayvanlar.

Hayvanlar Bize Ne Öğretir?

Kız çocuklarına konan hayvan adlarına bakınız:

Ceylan: Zarafet

Ahu: Zarafet

Kumru: Sevimlilik

İşe yarayan hiçbir hayvanın adı çocuklara konmaz.

Anlattığı şey nedir?

İnsanlar, kendi işlerine yarayanları aşağılar, değer vermez; kendi işlerine yaramayan yırtıcılarıysa çok beğenir, erkek evlatları onlar gibi olsun ister.

Kız evlatları da zarif olsun, hoş olsun, yeter.

*“İnsan Dostu Hayvanlar” Denildiği
Zaman Ne Anlatılmak İsteniyor?*

“İnsan dostu” köpek

“İnsan dostu” koyun

“İnsan dostu” inek

“İnsan dostu” tavuk

Kimi hayvanlar, insana bağlıdır; kimisi sütüyle, kimisi yumurtasıyla, kimisi yünüyle insana hizmet eder. İnsan dostu demek; insana hizmet eden, insanın işine yarayan demektir.

Hayvanlar Bize Ne Öğretir?

İnsan dostu sayılmayan aslan, kaplan, kartal, şahin, doğan gibi hayvanlar, insanın işine yaramayan hayvanlardır.

Yoksa? İnsan dostu insanlar da mı öyle?

Yoksa, sevgili dostlarım, insan dostlarımıza da mı öyle bakıyoruz?

Dostlarımızı da öyle mi seviyoruz?

Bize sadık olan mı?

İşimize yarayan mı?

Kullanabildiklerimiz mi?

Böyle hesaplı kitaplı dostluk mu?

“Eyvah!” dediğinizi duyar gibiyim.

Ben de eyvah, diyorum.

Asil olan benim.
Üstelik yarış da ben
kazandım... Üstümdeki
niye böbürleniyor
anlayamadım doğrusu?!

